

Sygn. akt III AUa 423/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2016 r. w Szczecinie

sprawy M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 2 kwietnia 2015 r. sygn. akt VI U 919/14

zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje ubezpieczonemu M. S. prawo do emerytury od dnia 28 sierpnia 2014 roku.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Urszula Iwanowska

Sygn. akt III AUa 423/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczony M. S. wniósł odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 23 września 2014 r., 28 października 2014 r. i 13 listopada 2014 r. odmawiających mu prawa do emerytury. Podniósł, że posiada wymagany okres pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, wskazując, że ubezpieczony nie udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Postanowieniami z dnia 10 grudnia 2014 r. i 15 stycznia 2015 r. Sąd Okręgowy połączył sprawy z odwołań od powyższych decyzji do wspólnego prowadzenia i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania ubezpieczonego.

Sąd I instancji ustalił, że M. S., urodzony (...), w dniu 27 sierpnia 2014 r. złożył wniosek o emeryturę. Na dzień 01 stycznia 1999 r. organ rentowy uznał za udowodnione 25 lat, 11 miesięcy i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych i 11 lat, 5 miesięcy i 28 dni okresów pracy w warunkach szczególnych. Nie zostały uznane okresy:

- od 28 czerwca 1972 r. do 31 stycznia 1978 r. w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) - Zakładzie w D.,
- od 1 września 1989 r. do 12.02.1990 r. w Kombinacie Rolnym (...) - Zakładzie (...) w P.,
- od 26 marca 1990 r. do 20 sierpnia 1990 r. w Państwowym Przedsiębiorstwie Gospodarstw Rolnych w N.,
- od 22 października 1990 r. do 31 lipca 1994 r. w Zakładzie (...) A. K. w P.,
- od 1 sierpnia 1994 r. do 24 lutego 1995 r. w Gospodarstwie Rolnym (...) w P.,
- od 8 kwietnia 1997 r. do 8 kwietnia 1998 r. w gospodarstwie rolnym (...).

Sąd I instancji ustalił, że jako okresy pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył pracę:

- od 1 września 1976 r. do 31 stycznia 1978 r. w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) - Zakładzie w D.,
- od 1 sierpnia 1978 r. do 31 marca 1989 r. w Zakładzie (...) w P.,
- od 3 kwietnia 1989 r. do 31 sierpnia 1989 r. w (...) Spółce z o.o. w P..

Dnia 28 czerwca 1972 r. M. S. podjął pracę jako pomocnik operatora zespołu taśmociągów w Zakładzie w D.. Od 1 października 1972 r. pracował jako obsługa kosza zasypowego, a od 2 sierpnia 1973 r. jako pomocnik operatora koparki. Na tym stanowisku pracował do dnia 31 sierpnia 1976 r. a następnie zaczął pracę na stanowisku spawacza.

Dnia 1 sierpnia 1979 r. M. S. rozpoczął pracę w Kombinacie Rolnym (...) - Zakładzie (...) w P. jako kierowca ciągnika i pracę tę wykonywał do dnia 12 lutego 1990 r. w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dnia 26 marca 1990 r. M. S. rozpoczął pracę w Państwowym Przedsiębiorstwie Gospodarstw Rolnych w N. jako traktorzysta i w tym charakterze pracował do 20 sierpnia 1990 r.

W okresie od 22 października 1990 r. do 31 lipca 1994 r. w Zakładzie (...) A. K. w P. jako pracownik fizyczny i monter, a następnie kierowca ciągnika. W okresie od 1 sierpnia 1994 r. do 24 lutego 1995 r. M. S. był zatrudniony w Gospodarstwie Rolnym (...) w P. jako traktorzysta. Razem z M. S. w Zakładzie (...) i w (...) pracował K. B. (w latach 1990-1994) zatrudniony jako murarz-tylnik oraz F. S., zatrudniony w latach 1990-1994 lub 1995 w firmie (...) jako spawacz. K. B. i F. S. widzieli się z M. S. w pracy codziennie, razem dojeżdżali do pracy i przebiegali się w tym samym pomieszczeniu a potem każdy szedł do swoich obowiązków. M. S. woził ciągnikiem materiały budowlane oraz pracował w polu w pełnym wymiarze czasu pracy i bez przerw w zatrudnieniu. Pomagał także przy pracach załadunkowych i wyładunkowych, a zimą często pracował na koparce.

Dnia 8 kwietnia 1997 r. M. S. podjął pracę w prywatnym gospodarstwie rolnym (...) jako traktorzysta i pracę tę wykonywał do dnia 8 kwietnia 1998 r. Otrzymał świadectwo wykonywania tej pracy w warunkach szczególnych.

Od dnia 26 października 1987 r. M. S. posiada prawo jazdy uprawniające go do prowadzenia samochodów osobowych i innych pojazdów o ciężarze do 3,5 tony oraz ciągników.

W oparciu o treść art. 184 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2013.1440, dalej: ustawa emerytalna) Sąd Okręgowy uznał odwołania ubezpieczonego za nieuzasadnione

Sąd I instancji zaznaczył, że organ rentowy uznał ubezpieczonemu trzy okresy pracy w warunkach szczególnych w sumie w wymiarze 11 lat, 5 miesięcy i 28 dni (od 1 września 1976 r. do 31 stycznia 1978 r. w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) - Zakładzie w D., od 1 sierpnia 1978 r. do 31 marca 1989 r. w Zakładzie (...) w P. i od 3 kwietnia 1989 r. do 31 sierpnia 1989 r. w (...) Spółce z o.o. w P.. Ubezpieczony domagał się dodatkowo uwzględnienia okresu pracy od 22 października 1990 r. do 31 lipca 1994 r. w Zakładzie (...) A. K. w P. na stanowisku kierowcy ciągnika.

Sąd Okręgowy, mając na uwadze, że świadectwo pracy w firmie (...) oraz zaświadczenie o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych zostały zakwestionowane przez organ rentowy, dopuścił dowód z zeznań świadków, których zeznania uznał jednakże za niewiarygodne. Nadto twierdzenia ubezpieczonego co do pracy na wyłącznie na stanowisku kierowcy ciągnika w firmie (...) nie korespondowały zdaniem Sądu meriti z pozostałym materiałem dowodowym.

Dalej Sąd I instancji wskazał, że kolejnym spornym okresem poddanym analizie była praca w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) - Zakładzie (...), gdzie ubezpieczony pracował od 28 czerwca 1972 r. do 31 stycznia 1978 r. Okres objęty badaniem przez Sąd dotyczył czasu od 28 czerwca 1972r. do 31 sierpnia 1976 r. dopóki ubezpieczony nie zaczął pracować jako spawacz. Sąd meriti zważył, że nie można było zaliczyć ubezpieczonemu powyższego okresu jako pracy w szczególnych warunkach z uwagi na sprzeczność z pozostałym materiałem dowodowym. Sąd I instancji podkreślił nadto, że praca „pomocnika operatora koparki”, jaką świadczył ubezpieczony od 2 sierpnia 1973 do 31 sierpnia 1976 r. nie jest pracą w warunkach szczególnych na gruncie wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. nr 8 poz.43 ze zm.) oraz przepisów resortowych.

Sąd Okręgowy uznał jednakże ubezpieczonemu, jako pracę świadczoną w warunkach szczególnych okres pracy w Kombinacie Rolnym (...) - Zakładzie (...) w P. od 1 września 1989 r. do 12 lutego 1990 r. i od 26 marca 1990 r. do 20 sierpnia 1990 r. w PPGR w N., gdzie pracował jako traktorzysta w pełnym wymiarze czasu pracy co potwierdziły akta osobowe ubezpieczonego, nie kwestionowane przez organ rentowy. Sąd ten uznał ubezpieczonemu także okres zatrudnienia od 1.08.1994 r. do 24.02.1995 r. w Gospodarstwie Rolnym (...) na stanowisku traktorzysty wobec braku dowodów kwestionujących to zatrudnienie.

Okresy uznane przez organ rentowy i Sąd I instancji dały w sumie 12 lat i 11 miesięcy w warunkach szczególnych, co świadczyło w ocenie tego sądu o niespełnieniu przez ubezpieczonego jednej z przesłanek do przyznania spornego świadczenia, a których spełnienie konieczne było łącznie.

Z powyższym rozstrzygnięciem w całości nie zgodził się ubezpieczony. W wywiedzionej apelacji zarzucił, że w okresie od 22 października 1990 r. do 31 lipca 1994 r. pracował w warunkach szczególnych jako kierowca ciągnika w zakładzie (...), co potwierdzili wnioskowani świadkowie oraz złożona dokumentach.

Organ rentowy nie ustosunkował się do treści apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja ubezpieczonego okazała się uzasadniona. Sąd Apelacyjny co do zasady podzielił tak ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne poczynione przez Sąd I instancji, przy czym nie widział konieczności ich powtarzania. Analiza jednakże zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, w tym podniesionych zarzutów apelacyjnych, po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego, doprowadziła Sąd Apelacyjny do wniosku, że wyrok Sądu Okręgowego oraz poprzedzająca go decyzja organu rentowego wymagały korekty. Sąd pierwszej instancji poczynił niepełne ustalenia faktyczne, w związku z czym należało usunąć zaistniałe wątpliwości, a

tym samym stanowczo przesądzić okoliczności istotne z punktu widzenia dochodzonego przez ubezpieczonego prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z treścią art.184 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie zaś z ust. 2 cyt. przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W niniejszej sprawie niewątpliwym było, że M. S. spełniał wszystkie wymagane prawem przesłanki, prócz co najmniej 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych. Mając na względzie okresy uwzględnione przez organ rentowy, po uwzględnieniu dodatkowych okresów pracy przez Sąd I instancji, ubezpieczony legitymował się okresem 12 lat i 11 miesięcy stażu pracy w warunkach szczególnych.

W celu ustalenia okoliczności spornych, Sąd Apelacyjny przeprowadził dowód z uzupełniającego przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony, na okoliczność świadczenia pracy w warunkach szczególnych, przy czym zeznania M. S. w zestawieniu z pozostałym materiałem dowodowym, rzuciły nowe światło na charakter i ocenę pracy świadczonej przez niego w firmie (...) oraz w (...) w D., w okresach odpowiednio 22 października 1990 r. – 31 lipca 1994 r., oraz 28 czerwca 1972 r. – 31 sierpnia 1976 r. Należy podkreślić, że zeznania ubezpieczonego Sąd Apelacyjny uznał za w pełni wiarygodne, spójne i korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym.

Sąd Apelacyjny ustalił, że pracując na stanowisku kierowca ciągnika – monter, ubezpieczony faktycznie, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował wyłącznie jako kierowca ciągnika. Bezpośrednio wynika to z zaświadczenia od pracodawcy (k. 59), a także zeznań samego ubezpieczonego. Również zeznania świadków F. S. oraz K. B. (k. 71-73) nie pozostawiały, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wątpliwości. Świadkowie wskazali, jakie prace wykonywał ubezpieczony. Były to prace kierowcy ciągnika w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony zajmował się pracą na polu oraz dowozem materiałów (cegły, wapno). Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w jednym zakładzie pracy i stąd też ich zeznania są wiarygodne oraz znajdują potwierdzenie w złożonych dokumentach. Należy nadto podkreślić, że dołączone do apelacji zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (k. 98) wskazuje wyłącznie stanowisko kierowcy ciągnika. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, przytoczone dowody wyraźnie potwierdzają, że M. S. w całym okresie pracy w (...) S.A. świadczył pracę w szczególnych warunkach jako kierowca ciągnika, a więc na stanowisku zgodnym z poz. 3 działu VIII wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W dalszej kolejności, Sąd Apelacyjny ustalił, że w okresie 28 czerwca 1972 r. do 31 sierpnia 1976 r. ubezpieczony pracował na stanowisku maszynisty urządzeń krusząco sortujących, a więc stanowisku zgodnym z poz. 3 działu V wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Apelacyjny miał na uwadze, że w legitymacji ubezpieczeniowej M. S. widnieje stanowisko pomocnika maszynisty, jednakże zarówno świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach (k.41 akt osobowych), oraz świadectwo pracy z dnia 30 stycznia 1995 r. wskazują na stanowisko maszynisty urządzeń krusząco – kruszących (karta 39a akt osobowych, a także świadectwo pracy z 31 stycznia 1978r. (k. 27 akt osobowych). Nadto z zeznań samego ubezpieczonego wynika, że od samego początku (po 3 dniowym przeszkoleniu) faktycznie wykonywał on pracę maszynisty przy obsłudze kosza zasypowego. Sąd Apelacyjny miał na względzie, że od 1 września 1976 r. ubezpieczony świadczył pracę na stanowisku spawacza, co pozostawało niesporne, dlatego też uwzględnił jedynie okres do tej daty.

Nawet gdyby przyjąć, że ubezpieczony w początkowym okresie zatrudnienia w (...) S.A. (od 28.06.1972r.) pracował jako pomocnik maszynisty koparki, to w dostępnych aktach osobowych znajdują się dokumenty potwierdzające, że od 1.10.1972r. pracował samodzielnie jako obsługa kosza zasypowego (k. 13 akt osobowych przeszeregowanie od 1.04.1973r., karta 10 akt osobowych przeszeregowanie od 1.10.1972r., karta 9 akt osobowych przeszeregowanie od 1.02.1973r.). Praca przy obsłudze kosza zasypowego jest pracą maszynisty urządzeń krusząco – sortujących wymienioną w wykazie A. Prace maszynisty urządzeń sortująco – kruszących wykonywane były – zgodnie z dokumentami zawartymi w aktach osobowych - od 1.10.1972r. do 31.08.1976r. Jest to okres 3 lat i 11 miesięcy.

Sumując wyżej uznane okresy pracy w warunkach szczególnych (3 lata, 9 miesięcy, 10 dni – (...) oraz 3 lata i 11 miesięcy – (...) S.A.) z tymi uznanymi przez Sąd I instancji (12 lat 11 miesięcy), należy uznać, że M. S. wykazał co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Spełnił więc on przesłankę z art. 184 ust. 1 pkt 1 wymaganą do przyznania spornego świadczenia.

W zgodzie z powyższą argumentacją Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł co do istoty sprawy, zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 28 sierpnia 2014 r. zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Urszula Iwanowska